

Izlazi početkom i polovicom svakoga mjeseca. Ciena joj na godinu za našu državu 1 fr. a vr. za ino pokrajine 1 fr. 25 novčića i šalje se, kao i rukopisi, plaćenom poštarinom uredništvu.

BENJAMIN I ŠOKIĆI

namijenjena pučkoj potici, zabavi i gospodarstvu.

Oglase uvršćujuć uz običnu cieniu, bez imenih dopisih ne prima. a rukopisih ne vraća. "Uredništvo Vile", koje se nalazi pod naslovom: Bogdása; z. p. Somogy-Sellye županija Baranja.

Broj 5.

U Baji. 4. ožujka, 1876.

Godina 6.

SIROTE NA MAJČINU GROBU.

O majko mila, o majko draga!
Dvoje ti djece na grobu tvom; —
Ti vrh svega bješe nam blaga,
I smrt nam te uze sudbom zlom!

Prviput jedva mjesec posvieti
Na crnu križu vrh groba tvog;
A nas se, majko, nitko nesjeti,
Već svatko nas tjera od praga svog

Kam ćemo bježat nevoljna djeca?
Do k tebi dobroj majci našoj!

Grozna nam nojca srca neleca
Došadšoj k tebi u mirogoj.

Pruži nam, majko! ručicu ladnu
Iz tavana groba blijedi na sjaj,
Te gledj si djecu kukavnu, jadnu,
Dje pomoć viču u jedan vaj!

Nečuješ, majko, vapaj dječice
Nevidiš suzah na grobu svom,
Koje se toče iz očih nice
Tvoje rad smrti hudom sudbom?

Pruži nam, majko, uštinak hleba,
Da utiše djeca tvoja si glad,
Kad nitko do milog, pravednog neba
Ublažit neće sirotah jad!

Neplaćte djeco, govori majka:
Još živi dobri naš stari Bog,
Gospodar svakog rajskog prikrajka
Sjeća se svakog djeteta svog!

Fra Vladoj Vidović.

JEDNI SE TUŽE NA DRUGE.

(Konac.)

Netrpe da pohodiš svoj rod, nit ovomu dozvoljavaju, da k tebi dodje. Uviek se boje, da jim čega iz kuće nestane premda je sve pod ključem. Propane li pako što ma kakvim načinom, to ti umah zagrme, da si tat, tepikuća i. t. d.

Netraže da li si zdrav il bolestan, već te samo tjeraju na rad. Ako li te pako kakva bolest u krevet obori onda nema u kući duše, koja bi se vrhu tebe smilovala. Razbolio se pas konj, vol, to ti je trka na sve strane, dok se liek nije našao. A palo ti li je čeljade u bolest, to je svakoma omrzlo, i nemiruju, dok te iz kuće ne iztisnu. Te ako stobom nije čudo učinjeno, da si se jednim liekom izliečio, tvoja je plaća ukim uta, a tvoje mjesto popunjeno, Tko bi imo milosrdja sa siromakom slugom il služkinjom? Ta ti se tako smatraju kanda nikad nebi smjeli bolovati!

Ako ti se koje čeljade usudi napomenuti, da bi trebalo i u crkvu otići i Bogu se pokazati, to neznaš šta ti se većma izgrdi: crkva, pop, služba, Božja, il čeljade, koje se obilježi il kao lieko, il kano gizdavo. Ištešli zasluženi novac, onda ti se namrknu pa ga neizdaju na obroke, već na forinte. Sreća ti je ako nepoviknu da si razsipnik. A da i tvomu drugu, i tvojoj djeci valja se najesti i zaodjeti, to jim nepada ni na um!

Dje ćeš i u što ćeš leći, da si izmoreno tielo učvrstiš, zato se jedva tko brine.

Ta kućani se staraju o tom, dje će nastaniti svoju stoku. Brine se da ju neugrdnost vremena neutare, pa joj mekan krevet od slame steru i štalu dobro utvrđivaju. Al da li je tvoje zdanje toplo, a krevet ti čist, — o tom se nebrine nitko. A kakva ti je hrana, zato se gazdarica nestara. Ta njezina je briga, da se što manje potroši na kuću i tim njoj više ostane za skrovitu blagajnu. A hoćeš li se ti zasititi, o tom ona netare svoje glave. Zato nemari, ako ti kruh izgledje kao trušnica; i ako ti varivo nije zaprženo. Ta kadkad više masti i slasti potroše na vaške, nego li na svoju čeljad!

Ako ti odu od kuće; neće na te osloniti svoje kuće, već prije na svoga komšiju, pokazivajuć, da u tebi smatraju kućnoga zlotora i neprijatelja.

U radu se negleda da je tvoj jedini kapital snaga i zdravlje, pa toga nije slobodno potrošiti, već samo odtuda kamatu vaditi. Negleda se koliko i šta možeš, već se na svakojaki rad goniš, bez uvidjavnosti i smilenja.

Neučte te, neuputjivaju te, već samo, svatko od tebe želi, da sve znaš i tako sve obavljáš, ko najuvježbaniji čovjek da li si dje imao il neimao priliku ono vidit i naučiti, što oni od tebe žele, o tom nitko nepita. A ko što jim je svejedno ako ti se tielo otrca, izkida i izlomi, tako neće jim se srce uznemiriti, ako ti se duša u dnu srca izrani!

Tako nemare, ako ti je glava puna i ozgor, i iznutra djubreta. Ako ti se duša obori trnjem grieha. il uguši uzrujanimi strastimi. Oni nemaju o tebi druge brige već da ti ni ka i nesustaneš, i nikad neprestaneš njihov rad vršiti, ma ćeš pod njim stenjati, klecati, i najposlje padati.

Nitko se vrhu tebe neće smilovati, da te ozeblag ogrije, umornog odmori, gladnog i žednog nahrani i napoji Nji hova je jedina briga, da jim marva neostane gladna i ledna!

Služinčadi! Jadan život po tebe!

Stari rodoljub.

MOHAČ, 1526.

(Nastavak)

Kralj i tabor.

Tomori se jedva odluči i, na rieč kraljevu primi tu prvu čast u vosjci. A najpače s toga, što su kralja na to nukali biskupi i velmože. Te kako tad zaviknuše: bude Gyuro i brat Pavo vrhovnim zapovjednikom vojske!

Izabrana tako dva vojskovođe, u pratnji nekoliko častnikah budu poslana k Mohaču, da razvide prikladno mjesto na mohlačkom polju za tabor i za bitku.

Obazrijmo se malko i na sam položaj predjela.

Poviš Bate teko je Dunav u dvoje. Jedan mu rukav, prao Batu, Sečuj i Mohač, drugi se pram slio s njim kod utoka Karašice u Dunav, te u duljini od četiri milje sačinjavao otok Brigitu, pun šumah, gudarah i močvarah.

Idemo li iz Bate dolje pram Osieku nuz Dunav nalazimo mu na desnoj obali Bar (zaonda Novoselo), a nedaleko od Mohača Šatorišće Veliki-Njarad, a tik od njega i Majiša vinorodne gorice, štono dieli iztok od zapada. Te gorice protežu se u polukrugu do skele (Batine)

na Dunav, u koj se lagano spuštaju, dieleć Bodolju od Verešmarte. Medju tim poluviencom vinorodnih goricah i medju desnim trakom Dunava leži oširoka plodna poljana, a na njenom boku tik Dunava starodavni Mohač, današnje trgovište baranjske županije. Pol milje od Mohača gore prama Novuselu nuz Dunav muljav i močvaran je potok Čelje, sječući ravnicu i, vijugajući se njom jedva je opaziti kako, izliewa u Dunav.

Trgovištu je s iztoka Dunav, sa zapada, pedaleko Počuh, medju kojima su obćine: Lančuk, Velikinjarad, Babrac, Sajka, Vršenda, Boga, Olas (Ulaz), Budmir, Borjad, Belvar, Surdukin, Njomiba, i druga sela na okolo. Sa sjevera Mohaču leži Bata, izmed ovo dvoga Bara i Sečuj; a s juga na preko četir milje Drava.

Medju Dravom i Mohačom leže stranom vinogore, stranom močvare, obkoljene riedkosuhimi ravnicama. Na njihovu prostoru, Mohaču nedaleko, muljav je potocić Karašica, kraj koje s omustran udara Tomori tabor sa 6.000 momakah.

Na pol dakle milje prostirućoj se ravnini izpod Mohača bude opredjeljeno mjesto za glavni tabor i odlučujuću bitku.

Izvidivši tim vojskovođe prikladno bojište, vrati se Tomori k krašioj svojoj vojsci, da ju povede k Mohaču u kraljev tabor.

Čim je Tomori svojoj vojsci i njenim poglavicam na Karašici odkrio kraljevu volju, da se žiri sa Karašice u mohački glavni tabor ustanu jednodušno na uzrujanost i odpor. Počehse se utrućavati i kraljevoj volji protiviti riećmi: da p odnipošto ne idu k Mohaču, jer kralj i Tomori hoće, da ih ponize i uklone dušmanu! Tad se obore i na kraljeve savjetnike uvredom: kao slabodušni, bojeći se bitke da su kralja prisilili na tu zapovied. Kralj sám neka dodje, ter neka jih vodi Dravi, da se što prije oglednu s Turćinom!

Na sve te omraze i uvrede mramorkom je šutio Tomori samo da uzdrži svoj ugled i povjerenje u kralja i tabora na Mohaču.

Za to vrieme slegne se kraljava vojska na prostoru od pol milje površjem polja mohačkoga, dočim se kraljs nekom gospodom odmarao u Novuselu (Baru) medju Batom i Mohačem.

Istom što se vojska odmorila, javi Podmaniczky, da je jur većina turske vojske okraj Drave, te da je sukob neizbježiv. Velmože na to umole kralja, da se požuri u taborište. Čuvši Ljudevit za tu želju, pošalje noćju Brodarića pečatnika (kancellara) u tabor, da se iz važnih razlogah bitka nepočima, dok nestigne sedmogradski (erdeljski) vojvoda Žapolja i hrvatski ban Frankopán.

Brodarić se najpre obrati k dvama vojskovođama, zatim k ostrogonskomu prabiskupu i palatinu, da podupiru kraljevu volju, da predohće vojsci groznu nesreću iza izgubljenih bitakah te svjetova, da u sigurnost smjeste vojsku do dolazka Sapoljijeva i Frngepanova.

Dva vojskovođe, te palatin i ostrogonski nadbiskup, uvidiše da Brodarić ima pravo. Al se tomu predlogu žestoko opre većina vojske i plemstvo, te palatin nije mogao da svojimi sjajnimi i važnimi govori olije vojsci u pamet strasan poraz Ugarske, ako vojska izgubije bitku na Mohaču ¹⁾

19. kolovoza dašao je kralj u tabor. Nu jer do toga dana nisu jošter prispjele ladje s čadorom i inimi vojnim spravami u Mohač te se kralj preglašavši mjesto bojišta i tabor, nastanio u bližnjem ljetnom dvoru pečuvskoga biskupa, dje je s poglavicami viećao nanovo, te se velmi začudio, čuvši, da je i Tomori za bitku. Tomori bo je znao, da neima drugog izgleda, te, nepočime li bitke, da će se prije poslje iznevjeriti, il oladniti i okrenuti srećnosti ledjah, da će ju pragoniti turski strielci konjanici. S druge ruke, videć riedku oduševljenost za ratabornost u svoj vojsci, računao je na sigurnu pobjedu. Al i Sulej man ojačan topnićtvom Niemacah i Talijanah si podanikah takodje-ćvrsto mnijaše, da je pobjeda njegova.

Videći kralj tu odlučnost i okolnost, upita Tomorija: koliko junakah broji ugarska vojska? Tomori mu odgovori: ugarske da su 22.000 a turske da je 300.000. Na te rieći Tomorijeva obuze strah i trepet svekolike. Al ih Tomori osokoli, veleć: da se te množine ne treba plašiti, jer izvjestno zna, da je samo 70.000 Turakah za bitku-sposobnih, nu i od te grdne množine da ih je sijaset ustrašenih.

Sudeći pravedno kralj da je sigurnije čekati neg u nesigurnosti greznuti, neodluć se za bitku. Te nastave dugotrajno vieće bez konačne odluke.

U to banu viestnici sa Karašice, te umoliv da jih vieće vojnićko sasluša, izjave molbu vojske karašićke: da neustavlja kralja od bitke

jer da vojska pozna jakost dušmanovu, te pobjeda da je naša, ako upotriebe vlasti ugodnu, Bogom darovanu prigodu. Molili su nadalje kralja da vojsku vodi na Karašicu. Tamo da su dušmanu bliže, i bolje da je mjesto za bojište. Te onaj, koj kralja od toga predloga odgovara, rekoše, da je izdajica domovine. A mohački tabor ako neće da ide Karašici da se s karašićkim s druži i složno na dušmana da udari, prietiše, da će ga neprijateljski napasti. ²⁾

(Sliedi.)

CIENE PRI NOVIH MJERAH.

Ide li Bunjevac i Sokac na saja treba sada da znade cienne starih mjerah prenieti u cienne novih, pa mu je nužno da popledje sljedeću skrižaljku.

I.

Dosad smo dužinu predmetah mjerili h v a t o m i r i e f o m a sad ju mjerimo m e t r o m. Pa budući i na pijacu i u dućanu mjerimo većinom sukno, platno, privezaljke (pantlike) i ine na robu odnoseće se tkanine, to i mi ostajemo pri r i e f u i m e t e r u, izpušćajuc pri krajcari ćetvrtinu i uzimajuc $\frac{1}{4}$ krajcare za c i o n o v ć i e pogledom na bećke mjere.

Ako bećki rief vriedi, nć.	Koliko vriedi 1 metar? nć.	1 bećki rief toliko nć.	Koliko i metar? nć.	1 bećki rief vriedi		Onda 1 metar:	
				for.	nć.	for.	nć.
1	1 $\frac{1}{4}$	15	19	—	65	—	83 $\frac{1}{2}$
2	2 $\frac{1}{2}$	16	20 $\frac{1}{2}$	—	70	—	90
3	4	17	22	—	80	1	3
4	5	18	23	—	90	1	15 $\frac{1}{2}$
5	6 $\frac{1}{2}$	19	24 $\frac{1}{2}$	1	—	1	28 $\frac{1}{2}$
6	7	20	26	2	—	2	57
7	9	25	32	3	—	3	86
8	10	30	38 $\frac{1}{2}$	4	—	5	14
9	11 $\frac{1}{2}$	35	45	5	—	6	43
10	1	40	51 $\frac{1}{2}$	6	—	7	72
11	14	45	58	7	—	8	—
12	15 $\frac{1}{2}$	50	64	8	—	9	28 $\frac{1}{2}$
13	17	55	70 $\frac{1}{2}$	9	—	10	57
14	18	60	77	10	—	11	86

II

Doslje smo tekućinu: vodu, vino, pivo, rakiju, sirće, kamenouljeri t. d. mjerili s a j t l i k o m (mjericom) i h o l b o m (poliećem), od slje ćemo l i t r o m i d e c i l i t r o m. Mjerica je od prilike 3 deciltra, a polić $\frac{1}{2}$ litra, bar tako moramo da uzmemo, jer je 1 liter malne 3 sajtljka. Zato pazi Bunjevće i Sokće na sljedeću skrižaljku. U nju spadaju holbe, a k o v i i m i e r o v i. Pa ćemo cieniu starih prenieti u cieniu novih mjerah.

1) holbe i sajtljci.

Stoji li 1 sajtljik	koliko stoje 3 deciltra?	$\frac{1}{2}$ litre?	Stoji li 1 sajtljik	koliko stoje 3 deciltra?	$\frac{1}{2}$ litre?
nć.	nć.	nć.	nć.	nć.	nć.
3	2 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	12	10 $\frac{1}{2}$	17
4	3 $\frac{1}{2}$	6	14	12	20
5	4 $\frac{1}{2}$	7	16	14	23
6	5	8 $\frac{1}{2}$	18	15 $\frac{1}{2}$	25 $\frac{1}{2}$
7	6	10	20	18	28 $\frac{1}{2}$
8	7	11 $\frac{1}{2}$	25	21 $\frac{1}{2}$	35 $\frac{1}{2}$
9	8	13	30	25 $\frac{1}{2}$	42 $\frac{1}{2}$
10	8 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$			

1) Brodarić. 2) Brodarić. 3) Brodarić.

2) akovi iliti viedra.

I akov košta	koliko 1 hektolitar		Ako 1 akov	koliko 1 hektolitar?		I akov toliko	ovoliko 1 hektolitar		
	for.	ne.		for.	ne.		for.	ne.	
—	10	—	18	3	5	30	25	44	18
—	20	—	35	4	7	7	30	53	1
—	30	—	53	5	8	8 1/2	40	70	69
—	40	—	71	6	10	60	50	88	36
—	50	—	88	7	2	37	60	106	3
—	60	1	6	8	14	14	70	123	70
—	70	1	24	9	15	90	80	141	37
—	80	1	41	10	17	67	90	159	4
—	90	1	59	15	26	51	100	176	71
1	—	1	77	20	35	34	200	353	42
2	—	3	53						

3) mierovi iliti vagani.

Kad 1 mierov košta	onda 1 hektolitar vrijedi		1 mierov toliko	1 hektolitar ovoliko		1 mierov	1 hektolitar		
	for.	ne.		for.	ne.		for.	ne.	
—	10	—	16	3	4	88	13	21	14
—	20	—	33	4	6	51	14	22	77
—	30	—	49	5	8	13	15	24	40
—	40	—	65	6	9	76	20	32	53
—	50	—	81	7	11	38	25	40	66
—	60	—	96	8	13	1	30	48	79
—	70	1	14	9	14	64	35	56	92
—	80	1	30	10	16	26	40	65	5
—	90	1	46	11	17	89	45	73	19
1	—	1	63	12	19	52	50	81	32
2	—	3	25						

(Sliedi.)

O RAZSTANKU.

Putniku je odlaziti — put mu predstoji,
Teško mu se odkiniti — od dragih svoji;
Suzni svi ga pogledjuju — ništa ne zборе:
Al na srcu da boluju — suze govore!..

Oj nemojte tužit dragi! — Bog je nad nami,
Otac, koi je svakom blagi — bit će i s vami!
Teško nam se sad razstati — al vrime će doć.
Da ćemo se svi sastati — i veselit moć.

Krunoslav.

PUTNIČKE BILJEŽKE.

(Nastavak.)

Tu me prekine zvižduk. Mi smo u Kaniži. Kola su strelowitz letila izpod brda nad Dravom i Murom. Ostavila ravno Medjumurje i stala u veličanstvenom kanižkom kolodvoru.

Naša se suputnica na učescu ljubezno zahvali, preporučiti sajde. Ja je višo nevidjeh. Izčezla je u silnoj svjetini tražeć kola do Varaždina.

A ja pogledav na satu četiri, odaljim se posljednji od vagona, noseći u srcu milu Hrvaticu.

Razumievši da će vlak put Subotičta (Steinamangera) poći istom kroz pol sata, odložim u dvorani koveeg, izručim ga oku pivničarstvu i izajdem da pregledam Kanižu i njenu okolicu. Ona je ponajviše ravna, a u Kaniži ništa osobita. Nekako na sliku Požege. Nu tim zanimiviji je spomenuti kolodvor. To je visoka, krasna sgrada,

priugotovljena za mnogobrojne posjetitelje, koju bi na više mjestah bilo želiti. U dvorani dobijes za skupe novce što hoćes; da i samih mušmalah!

Ja sam se držao dobra piva. I pušću u budjaku motrio sam goste. Bez razlike vremena i spola tu je sve omatalo nože i viljuške. I brzalo za polazkom.

Bože! pomislim u sebi, koliko svieta a bez pluga i zanata. Ova se vere k onomu. onaj šapće k ovoj. kadifa i zlato pokriva tjelosa, rie si ruke. Tudja kika na pol riefa uzvisuje glavu. Šeširić ozgor ko gljive pečurice. Haljine metu dvoranu i hodnike. Ako nema mužkog vode se ženske pod rukom, i beztidno zaviruju čovjeku u obraz. U kom čuvstvo čudoredja nije izumrlo, taj će se sgrstiti na takvu ponašanju, nad kojim čednim i kršćanskim badava ćeš tražiti, većega blaga na zemlji. A ta hudoba razuzdanosti i beztidnosti, upiljala je oštre nokte žalibože već i u veće i u manje ugarske gradove. Iz njih se seli jur i u poljodjelske kolibe, i sam Bog zna, tko? i kad će joj zakrenuti vratom?

U toj misli pristupi k meni jedan mladi Niemac.

— Gospodine! reče, dopustite mi da sjednem do vas i upitam za daljni put.

— Ja putujem u Beč; govorim mu posve lađnokrvno iza čuvstvih a čudorednosti, koja su se ponešto bila slegla u duži mojoj.

— A ono. ako je slobodno, da putujemo zajedno.

— Drage volje, nastavim ja.

Tu pismo još, on čašu vina, a ja piva, i odosmo na kola, jer je bilo doba, a i zvonice je već draput odkucnulo, a i podvornik je opominjao na vlak do Subotičta.

Sve se posmjčatalo na svoja mjesta i pozalupilo vraća po kolih kad li u neke nekavice zabrusi parovoz, a otegnut vlak za njim.

Pokle sam još jednoć bacio oko k Medjumurju i Hrvatskoj, želeći jim mir i liepu slobodu, ohrabrila me misao: sad ćeš putovati duž krasne Slovenije! Ah da Bog da: prestalo već jednoć njemškutarstvo, vratilo se gospodstvo slovenstvu, izpunile se želje stanka Vraza, uzpirio duh Preširenov, u duhu i knjizi složila se slovenija s Hrvatskom, i obljubile žarko ine prosestrime Jugoslavenške, kojim se ubraja bunj, i sokačka druga. Prestaj silništvo i nepravdo! Vratilo se svakomu svoje.

— Vi ste se nešto duboko zamislio, dobri prijatelju! rekne mi Niemak, i privine k meni uho da u škrutu kolah čuje koju.

Jest, prijatelju! bude moj odgovor, tko da se nezamislj u duboke tajne Božje povidnosti? Gledajte one gore, toje zavičaj mojih Slovenacah, koji se probujeni već od tri decenija bore za federaciju, bore za ravnopravnost narodnostih unutar granicah transilavskih. I kruna sama uvidja pravedne želje njihove, nu žalibože stegnuta ustavom prisluškuje savjet do sebe stojećih ljudih, koji. Niemci, nagiblju Berlinu. G. 48 i 49. da nebude slavenstva. nikad više Austrije. Prevratnici dođoše na kormilo, Austro-Ugarskom zagospodovaše dva manja naroda Niemak naime i Madjar jer se pobojaše sloge slavensk e Nu čega se boje, dobojat će se. Niemac će nesamo prevariti, nego i udaviti Magjara. On prikuplja poslednje svoje sile i satom u ruci stoji nuz krevet bolestne Ugarske. Vičan centralizaciji, mržodan na dualizam i na ugarsku. A dokle smo pod centralizmiom dotjerali? kazuju nam vojni porazi i dugovni porezi. Svi bi oni na iztok, al iztok je slavenski, svi na jug, al i jug je slavenski, svi na sjever, al i sjever je slavenski, svi na zapad, al gledajte! i ovaj zapad je slavenski: Poljsku, Česku, Moravsku, Kranjsku, Štajersku, Korušku, Istru, Dalmaciju naskroz slavensku; — Ugarska kroz Slovačku, Vojvodinu, Medjumurje, Hrvatsku. Slavoniju naskroz slavenska. Nepravda sili u onoj poli Čehe, Poljake, Slovence i Dalmatince u slogu i sporazumak; a u ovoj poli tjera Slovake, Srbé, Hrvate, Slavonce, Bunjevce, Šokce i Rumunje u jedan tabor. A vrijeme nije daleko dodijati će slogi nesloga, te nepreglediv i nepobjediv bit će tabor slavenski i on će, vieran Bogu, dragoj domovini i dobromu vladaru, i opet spasiti vjeru, domovinu i sjajni prijestol dvojedne države.

Sažaljujuć dakle i silu i krivdu, koja nas tomu koraku goni, a sažaljujuć jedino iz razloga, da se u neslozi nemožemo dovitii prosvjete i slobode, ustava i blagostanja, — eto vam uzroka mojih dubokih mislih!

(Sliedi.)

GOSPODARSTVO.

P e t r o l e j (il kameno ulje) upotrebljujemo da nam u sobi, hodniku, i t. d. svietli, a evo danas uporabljaju ga već gazdarice i pri

Kivanju. Tko nema drvah i suhe balege, kao naši Bačvani, on nesamo da ga već kao gorivo pri kuhanju upotrebljuje, već će si s vremenom još njim i sobu uvruciti. Nego je osim toga petrolej i kao liek. Nažulji li ti jaram volka ili ham konjica, ili mu se koža odere, ili se djegod stuče, ili marše jedno drugo ubode i ozledi do krvi, natari mu ranu kamenim uljem, pa te ni brige. Jer će brzo zarasti. Krom toga petroleum je dobar liek i proti uši, buhi i inomu gadu, koj se kupi na živinče. A k tomu je petrolej vrlo hasnovit ako njim nataremo kućno orudje: jer tada niti će brzo iztrunuti, niti obhrdjati. Kisik zrak odbija od mazane stvari, a jeftin je tako, da si ga i najsiromašniji može nabaviti.

Hoćeš li za gradju da podsićeš drvo u šumi, a ti ga podsieci dok traje jaka glogova zima. A za to je najbolje vrijeme od Nikolja do Sviećnice. Jer ako li ga podsiećeš pri toplu vremenu, il kad počme pupoljiti navale nanj crvi, pa ga raztoče. Ostaviš li ga tako da leži obaljeno ušumi, to se s njega razilaze crvi i na ostalo uokolo drvetje. crvi se pako najprije zalegu u srcu iliti u mezgji drveta, te jim zalog priči jedino čiča zima.

Kokoš može tako dugo i toliko jajah snesti koliko ima kreča iliti vapna u sebi. Istina da kokoš snese i onda po koje jajce, kad joj u tielu nestane kreča, al ta su jaja bez ljuske. Najposlje prestane nesivo. Zato i vidimo kako više putah kokoši kljunom čepkaju po zidu i iz njega jedu kreč. S toga, bako spravlaj ljuske od jajah pomno; dobro ih osuši, stuci i daj kokošim. A još ćeš bolje uraditi, ako prahu od stučenih ljusakah umišiš kuhana ječma ili kakve druge kaše, pa tu smjesu dadeš kokoši da pojede. Tad ćeš dugo imat u kiljeru il podrumcu svježih jaja.

Ako sječk u daješ konjem, a ti je nemoj rezati na sitno: jer ju tada sitno rezanu proguta konj, pa dobije razne bolesti od nje. Nego ju reži pol il tri četvrti palca duljine. Konj će ju dobro izžvakat i probaviti.

Gospoje vole sladko kuhano voće. Al ono se u staklenkah ozgor često putah spljesnivi. Zato treba slušiti plesnivu kožicu i voće usut u čistu staklenku. Nasipat nanj šećera da do voća nemože zrak. Dobro staklenku zatvoriti mješurom i obkupati u njoj voće ko i prviput, pa eto ti, sladkojedice, svježja i dobra kuhana voća;

VIESTNIK.

— U isto vrijeme kad je turski padiša primio a u načelu valjda i odobrio Andrašijevu poznatu notu, koju je medjutim mogao povjeriti jednomu pisaru generalnoga konzulata u Sarajevu, da mu ju napiše iz kozularnih izvješćah od prije 20 g. te usljed koje će grofov trud biti ogromni fiasco, jer neima dvojbe, da će i notu i reforme ustaše jednodušno zabaciti. — U isto, velimo, vrijeme, poslje tolikih ubijstvah na našem zemljištu od strane padišinih Muslomanah i krvoprolića nad gradjani austro-ugarske države, dogodio se 3 veljače na Dobretinu grozovit slučaj. Na to selce ležeće na brdinah „suhe medje,“ pojuri carska turska vojska i oplieni ga. Ladanu Popoviću smrskali su vojaci i odrubili glavu, Miloša Misića su ustrielili, a Simi Voljači, sakrivenomu u kutu 80 god. starcu, ostrim hangjarom izpresjekli ledja do kostih i, tada ga zaklali. Ostala je kukavna raja bezobzirce bjegala i izmakla. — Tamo pako kod Kleka pucaju Turci s trula ratna otomanskoga broda na ustaše, a do njega stojeći austro-ugarski brod nit se nemiče. Dosljedno na sve izgrede, barbarizme i Mujine bjesnoće štiti Austro-Ugarska. A i pravo ima, kad za neokajanu s težkih griehah „znamo dobro, da niti će Andrassyeva nota poremetiti dosadanje skladno pucaanje, ustaških pušakah, niti će (P. Lloyd) organ lojalnih Magjarah zatjerati boreće se kršćane, da se bace na koljena pred milostivim sultanom, pred kojim puza poštovani—magjarsko — židovsko — turski taj list zajedno sa svojom saveznicom novom „Pressom“ u „Beču“ — veli „Obzor.“

— Pišu nam iz hrvatskoga Karlovca, da je tamo 19 siečnja krasno svirala gradska glasba dva komada, pjevačko pako društvo „Zora“ da je veleliepo odpjevalo dvie pjesme: Mrljajući sbor uz bariton, „od Nedveda,“ i — „Hercegovac.“ Tom prigodom da su sl. obćinstvo iznenadile učenice, pjevavše uz pripomoć nekih članovah „Zore“ divnu pjesmu: „Moja ladja,“ od V Hausmana, te su ju uz obće burno povladjivanje moralo opetovati. Slava krasnim mladim hrv. domorodkam! — Bile uzor bunjev. i šokačkim našim ljepoticam!

— Bečki i peštanski listovi, a poimence naduti „P. Lloyd“ oziva vitezove slobode i kršćanstva u Bosnoj i Hercegovini buntovnici, koje će austro-ugarska vojska naučiti pameti. Ovim imenom je Haynau ozivao Magjare g. 1848, pa dje je Magjar, komu se ovaj naziv dopada? Nedohitno višja i častnija svrha je bos. — herc. ustašem nego što je bila Magjarom i nekoč Grkom; pa bacajuć pod pete blebetanje „Lloydovo“ molimo Boga našega, da ukriepi i blagoslovi slogu i sreću balkanskih Slavenah!

SVAŠTICE.

— U jednom selu blizu Baje birali su naknadno ljudi pjenezničara (kasira) i dva prisežnika (esküta). Knez htijući da u poglavarškom vieću ima što više pristašah povikne pri izboru: „i N. N. — i ovaj može biti esküt!“ Dotičan se počme izpričavati, te najposlje izlance: „ja nemogu biti, jer sam ja p i j a n a c.“ A na to uz obće smieh povikne jedan obćinarah: „neboj se, ima tu i više takvih!“

— Neki kartaš prokartao je sve što je imao; najposlje je stavio karti na sreću svoju ženu te i nju proigrao. Kadgod su ga družici zvali da nastave kartanje odgovorio je: da se više neće kartati, jer bi mogao natrag dobiti svoju ženu!

ZAGONETKA.

Jedna riečca od tri slova, —
Kad se spreda čita ova
Kralja znači grabežljivi
U pustarah koji živi
Od otraga kad se čita,
Znači niešta strahovita,
Kada bura kolo vodi,
U njem mornar grob nahodi
Ded pogodi, bio zdravo.
Bog te obih obćnavao.

A Kuzmiak.

O Visini vode dosta žalostnih viesti imamo javiti, poklem je ovih dana prišla svoje granice i do užasne visine narasla, te s ledom počimila silnu i neocjenjivu štetu i prouzročila mnogo pogibelji od Beča i Požuna pa tia do Baje, a po svoj prilici i niže Baje u cilom podunavju. Dovde se samo o predjeli gornjeg podunavja pripovieda dje je sve vodom poplavljeno.

U Budapešti je 24-og Veljače voda visoko stajala 23 1/2 stope. U novoj pešti su kuće pri zemlji sve u vodi, a koje su na dva kata, tima na donjji pendžeri teče voda u nutra. Od Pešte do Baje po brig dunava razlila se voda u širini po 3—4 pače i po više miljah, te joj se medje ograničuju Peštvarmenskimi piskovi i Tolnanskimi planinama. 27-og noću, zalila je Bajsku skelu, tako zvano predgrađe Sv. Ivana; sutradan pak odozgor pridrlaje voda na Szentištvanski hatar, te je zalila do 2,000 jutara paorske zemlje i Bajsko predgrađe Istvanmedju, a za tim se u tako zvanu Šugavicu u preko kaldruma, vodećeg parobrodskoj postaji prelivala. Selo Sz. Iván budući na brigu, nije poplavljeno. — Od ozgor se javlja da voda i opet raste. Vrijeme je pak ovde uz rietke oblake po sve toplo.

PORUKE UREDNIŠTVA :

G. A. K. P u l i š ć e . Dobio sam sve Vaše članke. Zagonetke od vas 11 nijedan nije riešio. — Pr. g P. G. Z a g r e b Viste platio za 1 siromaka vojaka u Lavovu. Hvala Vam liepa! — Gospoda, kojoj list nedolazi, nek pokucajavu na vratih sl. „Opravništva.“ a ne uredništva, Vilina. — M. g. J. P. Subotica: Bog Vas poživio u „kolu bunjevačkom!“

Poruke odpravništva.

Vele št o v a n o J gg. pridplatnikom javljamo da se samo još od 3-eg ovo god. broja nekoliko primerakah nalazi, a 1 2 4-og je ponestalo, te tako s njimi nitkom služiti nemožemo G. L. Kn. u Starom Futoku; Vaš je članak došao u Baju na Odpravništvo: u buduće — molimo da ih odpravite ravno na U r e d n i š t v o . V a r a ž d i n u Dr. Ant. Or. Novi Sad. Srb. čit. B a r t o l o v e c A. J. K a č m a r A. Z. Pridplata je stigla.